ORDONANȚA TRIBUNALULUI (Camera întâi)

5 septembrie 2007 *

În cauza T-295/05,

Document Security Systems, Inc., cu sediul în Rochester, New York (Statele Unite ale Americii), reprezentată de doamna L. Cohen, de domnii H. Sheraton și B. Uphoff, solicitors, și de domnul C. Stanbrook, QC,

reclamantă,

împotriva

Băncii Centrale Europene (BCE), reprezentată de doamna C. Zilioli și de domnul P. Machado, în calitate de agenți, asistați de E. Garayar Gutiérrez și G. de Ulloa y Suelves, avocați,

pârâtă,

având ca obiect o acțiune în contrafacere prin care se urmărește constatarea faptului că BCE a încălcat drepturile conferite de un brevet european al reclamantei și o cerere în repararea prejudiciului pe care reclamanta pretinde că l-ar fi suferit ca urmare a încălcării brevetului,

* Limba de procedură: engleza.

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera întâi),

compus din domnii J. D. Cooke, președinte, R. García-Valdecasas și V. Ciucă, judecători,

grefier: domnul E. Coulon,

pronunță prezenta

Ordonanță

Cadrul juridic

Legislația comunitară

1 Articolul 235 CE prevede:

„Curtea de Justiție este competentă să soluționeze litigiile care au ca obiect repararea prejudiciilor menționate la al doilea paragraf al articolului 288”.

2 Articolul 288 al doilea și al treilea paragraf CE prevede:

„În materie de răspundere extracontractuală, Comunitatea este obligată să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenții săi în exercițiul funcțiunilor lor.

Al doilea paragraf se aplică în aceleași condiții și prejudiciilor cauzate de [Banca Centrală Europeană] sau de agenții săi aflați în exercițiul funcțiunii".

3 Articolul 35 alineatul (3) Protocolul privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene anexat la Tratatul de instituire a Comunității Europene (JO 1992, C 191, p. 68, denumit în continuare „Statutul BCE"), astfel cum a fost revizuit și modificat, prevede:

„BCE se supune regimului răspunderii prevăzut la articolul 288 din tratat […]" [traducere neoficială]

Convenția brevetului european

4 Convenția privind eliberarea brevetelor europene din 5 octombrie 1973 (denumită de asemenea „Convenția brevetului european" sau „Convenția de la München", denumită în continuare „CBE"), astfel cum a fost modificată prin Actul de revi-

zuire a articolului 63 din CBE din 17 decembrie 1991 și prin deciziile Consiliului de administrație al Organizației Europene de Brevete din 21 decembrie 1978, din 13 decembrie 1994, din 20 octombrie 1995, din 5 decembrie 1996, din 10 decembrie 1998 și din 27 octombrie 2005 și cuprinzând dispozițiile Actului de revizuire a CBE din 29 noiembrie 2000 care se aplică cu titlu provizoriu, este un tratat internațional multilateral care nu intră în sfera dreptului comunitar și al cărui obiectiv este elaborarea unei proceduri simplificate de obținere a protecției prin brevet în Europa pentru un anumit număr de țări. CBE a intrat în vigoare la 7 octombrie 1977 și, la ora actuală, a fost ratificată de 32 de state, printre care toate statele membre ale Uniunii Europene.

5 Prin articolul 4 din CBE s-a instituit Organizația Europeană de Brevete care are drept sarcină eliberarea brevetelor europene. Această sarcină este îndeplinită de unul dintre organele sale, și anume de Oficiul European de Brevete (denumit în continuare „oficiul”).

6 Articolul 2 paragraful (2) din CBE prevede că „[î]n fiecare stat contractant, pentru care este eliberat, brevetul european are aceleași efecte și este supus aceluiași regim ca și un brevet național eliberat în acel stat, cu condiția ca prezenta convenție să nu prevadă altfel”.

7 Articolul 64 din CBE prevede:

„(1) Conform prevederilor paragrafului (2), din ziua publicării anunțului de eliberare a brevetului european, acesta conferă titularului său, în fiecare dintre statele contractante, aceleași drepturi pe care le-ar conferi un brevet național acordat în acest stat.

(2) Dacă obiectul brevetului european este un procedeu, protecția conferită de brevet se extinde și asupra produselor obținute direct prin acest procedeu.

(3) Orice contrafacere a brevetului european se va judeca conform dispozițiilor legislației naționale”.

8 CBE cuprinde câteva norme aplicabile în toate statele contractante. Aceste norme comune sunt cele privind criteriile de brevetabilitate (articolele 52-57 din CBE), motivele de nulitate a unui brevet comunitar (articolul 138 din CBE, a se vedea mai jos), precum și întinderea și durata protecției brevetului [articolul 63, articolul 64 paragraful (2) și articolul 69 din CBE].

9 Articolul 138 din CBE prevede cazurile în care un brevet european poate fi declarat nul pe baza legislației unui stat contractant și producând efecte asupra teritoriului acestui stat.

Situația de fapt

10 Reclamanta este o societate de drept american care, în anul 2004, a devenit titulara unui brevet european privind în special elemente de protecție împotriva contrafacerii bancnotelor. Această invenție ar fi datorată domnului Ralph C. Wicker și ar consta într-o metodă de producere a unor documente menite să pună în evidență contrafacerea atunci când sunt copiate cu scanere care utilizează tehnologia baleiajului.

11 Domnul Wicker a depus o cerere de brevet pentru această metodă de producție în Statele Unite ale Americii la 18 ianuarie 1989. La 16 ianuarie 1990, acesta a introdus o cerere de brevet european în fața oficiului.

12 Cererea de brevet european a domnului Wicker a fost publicată în *Buletinul european de brevete* la 13 noiembrie 1991. Respectiva cerere a fost respinsă la 18 iulie 1995 pentru lipsă de activitate inventivă în raport cu stadiul tehnicii. Această decizie a făcut obiectul unui apel la 5 februarie 1999, iar una dintre camerele de apel ale oficiului a autorizat acordarea brevetului solicitat, care a fost realizată în final la 24 noiembrie 1999 cu numărul 0 455 750 B1 și sub denumirea „Procedeu de producere a unui document nereproductibil" (denumit în continuare „brevetul în litigiu").

13 Reclamanta susține că brevetul în litigiu a fost validat și este valabil în Franța, în Austria, în Regatul Unit, în Germania, în Belgia, în Spania, în Italia, în Luxemburg și în Țările de Jos (denumite în continuare „statele în cauză"). Într-adevăr, domnul Wicker ar fi desemnat statele în cauză la momentul depunerii cererii privind brevetul în litigiu. Reclamanta pretinde că brevetul este valabil de asemenea în Liechtenstein, în Danemarca, în Suedia și în Elveția, state situate în afara teritoriului unde euro este moneda oficială (zona euro), care nu au imprimat bancnote în euro și care nu sunt luate în calcul de cerere.

14 Potrivit reclamantei, brevetul în litigiu a rămas proprietatea domnului Wicker, decedat în 1997, și a fost transmis reprezentanților săi succesorali în temeiul legii statului New York până când aceștia l-au cedat reclamantei la 22 decembrie 2004. Cesiunea ar include drepturile de a introduce acțiuni și de a obține daune-interese pentru actele anterioare acesteia.

15 Potrivit reclamantei, BCE a săvârșit sau a autorizat executarea a trei acte care aduc atingere drepturilor conferite de brevetul în litigiu. În primul rând, BCE ar fi conceput (sau comandat conceperea, în contul său) bancnotele în euro utilizând metoda protejată prin brevetul în litigiu. În al doilea rând, BCE ar fi imprimat aceste bancnote. În al treilea rând, BCE ar fi autorizat emiterea și utilizarea lor ca monedă având curs oficial în zona euro.

Procedura

16 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 1 august 2005, reclamanta a introdus prezenta acțiune.

17 Prin această acțiune, în primul rând, reclamanta solicită Tribunalului constatarea faptului că BCE a încălcat drepturile conferite de brevetul în litigiu prin conceperea, imprimarea și emiterea de bancnote în euro. În al doilea rând, aceasta solicită Tribunalului repararea prejudiciului pe care consideră că l-a suferit, și aceasta sub formă de redevență într-un cuantum rezonabil în raport cu actele frauduloase ale BCE.

18 Prin actul depus la 21 octombrie 2005, BCE a invocat o excepție de inadmisibilitate potrivit articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Tribunalului. La 29 decembrie 2005, reclamanta a prezentat observațiile sale cu privire la această excepție de inadmisibilitate.

19 Prin scrisoarea din 6 aprilie 2006, BCE a informat Tribunalul că la 23 martie 2006 a introdus acțiuni în anulare împotriva brevetului în litigiu în toate statele în cauză cu excepția Italiei, unde a fost introdusă o acțiune în anulare la 27 martie, și a Spaniei. Potrivit BCE, în cadrul acestor acțiuni, aceasta susține că brevetul în litigiu este nul pe motiv că se întinde în mod manifest dincolo de obiectul cererii inițiale, că invenția nu este nouă și că nu implică activitate inventivă.

20 Prin scrisoarea din 7 iulie 2006, BCE a informat Tribunalul că la 12 mai 2006 a introdus o acțiune în anulare împotriva brevetului în litigiu în Spania.

21 La 18 octombrie 2006, reclamanta a transmis Tribunalului observațiile sale cu privire la cele două scrisori ale BCE referitoare la introducerea respectivelor acțiuni în anulare. Aceasta arată că introducerea diferitelor acțiuni în anulare în fața instanțelor naționale nu are niciun efect asupra prezentei acțiuni și că Tribunalul ar trebui să respingă excepția de inadmisibilitate a BCE și să se pronunțe pe fond.

22 Prin scrisoarea din 11 aprilie 2007, BCE a informat Tribunalul că acțiunile în anulare formulate în Regatul Unit și în Germania au fost soluționate în primă instanță.

23 În ceea ce privește acțiunea în anulare formulată în Regatul Unit, BCE a arătat că, prin Hotărârea din 26 martie 2007, High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (Patent Court) a hotărât că brevetul în litigiu este nevalid întrucât se întinde dincolo de obiectul cererii inițiale. BCE a informat Tribunalul cu privire la faptul că reclamanta a fost autorizată să declare apel împotriva acestei hotărâri în fața Court of Appeal (England & Wales) și că BCE a fost autorizată să declare un apel incidental.

24 În ceea ce privește acțiunea în anulare formulată în Germania, BCE a arătat că, prin Hotărârea din 27 martie 2007, Bundespatentgericht a hotărât că brevetul în litigiu este valid. BCE a informat de asemenea Tribunalul cu privire la intenția sa de a declara apel împotriva acestei hotărâri.

Concluziile părților

25 În cererea sa, reclamanta a solicitat Tribunalului:

— stabilirea faptului că BCE a încălcat drepturile conferite de brevetul în litigiu;

— obligarea BCE la plata de daune-interese pentru încălcarea drepturilor conferite de brevetul în litigiu într-un cuantum care va fi stabilit ulterior;

— obligarea BCE la plata cheltuielilor de judecată.

26 În susținerea excepției de inadmisibilitate, BCE a solicitat Tribunalului:

— declararea acțiunii ca inadmisibilă;

— obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

27 În observațiile sale cu privire la excepția de inadmisibilitate, reclamanta a solicitat Tribunalului:

— respingerea excepției de inadmisibilitate;

— declararea acțiunii ca admisibilă;

— pronunțarea hotărârii declarative solicitate în cerere.

Cu privire la acțiunea în contrafacere a brevetelor

Cu privire la admisibilitate

28 Potrivit articolului 114 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, la cererea uneia dintre părți, Tribunalul poate să se pronunțe asupra inadmisibilității fără a intra în dezbaterea fondului. Conform alineatului (3) din același articol, în continuare, procedura de judecare a cererii este orală, în afară de cazul în care Tribunalul decide altfel. În speță, Tribunalul consideră că este suficient de lămurit de actele de la dosar și că nu mai este necesară deschiderea procedurii orale.

29 Excepția de inadmisibilitate invocată de BCE se bazează pe trei motive, întemeiate pe lipsa calității procesuale a reclamantei, pe lipsa competenței Tribunalului de a instrumenta prezenta cauză și de a se pronunța cu privire la aceasta și, respectiv, pe nerespectarea condițiilor de formă ale cererii.

30 Mai întâi trebuie analizat motivul întemeiat pe necompetența Tribunalului.

Argumentele părților

31 BCE arată că, deși acțiunea este întemeiată pe articolele 235 CE și 288 CE, reclamanta nu solicită numai daune-interese, ci urmărește, în primul rând, constatarea faptului că BCE a contrafăcut brevetul în litigiu și doar în al doilea rând tinde la repararea prejudiciului.

32 BCE consideră că Tribunalul nu este competent pentru a se pronunța cu privire la acțiunea în contrafacere. Aceasta susține că numai instanțele naționale sunt competente pentru a constata că brevetul în litigiu a fost contrafăcut.

33 BCE consideră că, pentru a declara acțiunea admisibilă, Tribunalul ar trebui să preia competența exclusivă conferită instanțelor naționale de către legislațiile naționale în materie de contrafacere de brevete, ceea ce ar fi contrar CBE, potrivit căreia contenciosul în materie de brevete europene este de competența instanțelor naționale ale statelor contractante.

34 În susținerea acestei teze, BCE arată că, după eliberarea și validarea unui brevet european în fiecare dintre statele membre desemnate, se creează un fascicul de brevete independente și naționale. BCE este, așadar, de părere că legislația fiecărui stat este cea care stabilește atât efectele brevetelor pe teritoriul său, cât și normele de procedură aplicabile în caz de litigiu. Potrivit BCE, întrucât problema contrafacerii este reglementată în mod exclusiv de dreptul național, Tribunalul nu ar fi competent pentru a se pronunța asupra acesteia.

35 BCE subliniază că legislația națională a fiecărui stat membru în materie de brevete:

— prevede diferite condiții pentru ca brevetul să beneficieze de protecția națională;

— conferă anumitor instanțe, adesea specializate, competența exclusivă de a judeca problemele de contrafacere și de nulitate a brevetelor;

— prevede norme de procedură diferite, inclusiv restricții cu privire la capacitatea procesuală;

— prevede condiții diferite pentru acordarea de daune-interese;

— prevede termene de prescripție diferite pentru obținerea de daune-interese, precum și pentru acțiunea în contrafacere.

36 BCE susține că nimic nu interzice reclamantei să formuleze acțiune în fața instanțelor naționale competente pentru ca acestea să se pronunțe cu privire la existența pretinselor contrafaceri. BCE arată că, potrivit articolului 35 alineatul (2) din Statutul BCE, litigiile dintre BCE și oricare altă persoană sunt soluționate de instanțele naționale competente, în afară de cazul în care Curtea de Justiție a fost declarată competentă.

37 Mai întâi, reclamanta arată că Tribunalul este competent să se pronunțe asupra acțiunii în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolelor 235 CE și 288 al doilea paragraf CE care ar conferi instanței comunitare competența de a soluționa litigiile privind repararea de către Comunitate, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, a prejudiciilor cauzate în materie de răspundere extracontractuală de către instituțiile comunitare. Reclamanta arată că BCE este o instituție comunitară și că, potrivit articolului 288 al treilea paragraf CE, Comunitatea trebuie să repare prejudiciile cauzate de BCE sau de agenții săi aflați în exercițiul funcțiunii.

38 În opinia reclamantei, competența Tribunalului este reglementată numai de tratat, neputând fi reglementată de nicio legislație națională sau de dreptul comunitar derivat. În particular, reclamanta contestă posibilitatea ca Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74) (regulament care stabilește competența instanțelor naționale în materie civilă și comercială) să reglementeze competența Tribunalului.

39 Reclamanta subliniază în special că articolul 67 din Regulamentul nr. 44/2001 exclude aplicarea acestuia din urmă competenței judiciare conferite de acte comunitare precum tratatul.

40 În schimb, în opinia reclamantei, competența instanțelor naționale în materie de contrafacere de brevete este reglementată de Regulamentul nr. 44/2001. În principiu, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia pârâta își are domiciliul ar fi competente, deși contrafacerea a fost săvârșită pe teritoriul altui stat.

41 Reclamanta consideră de asemenea că, potrivit articolului 27 din Regulamentul nr. 44/2001, prima instanță sesizată cu soluționarea unui litigiu între două părți privind contrafacerea unui brevet are competența exclusivă de a soluționa orice litigiu în contrafacere între aceleași părți și privind același brevet.

42 În plus, reclamanta arată că jurisprudența a confirmat faptul că instanțele din statul pe teritoriul căruia a avut loc înregistrarea unui brevet beneficiază de o competență exclusivă numai în ceea ce privește litigiile având ca obiect validitatea brevetului însuși sau înregistrarea acestuia (Hotărârea Curții din 15 noiembrie 1983, Duijnstee, 288/82, p. 3663, punctul 22). Prin urmare, ar fi incorectă afirmația BCE, conform căreia instanțele din fiecare stat în cauză au o competență exclusivă de a se pronunța cu privire la contrafacerea, pe teritoriul acestora, a brevetului în litigiu, în temeiul legilor naționale.

43 Pe de altă parte, reclamanta arată că numeroase convenții internaționale se referă la contrafacerea unui brevet ca reprezentând o faptă ilicită de natură civilă pentru care trebuie plătite daune-interese cu titlu de reparație și că, în realitate, acest principiu a fost adoptat de cele mai importante națiuni pe plan comercial și a făcut obiectul activităților Organizației Mondiale a Comerțului (OMC). Potrivit reclamantei, este vorba, așadar, de un principiu fundamental atât al dreptului comunitar, cât și al drepturilor naționale. Astfel, potrivit reclamantei, Comunitatea este membră a OMC de la 1 ianuarie 1995 și, din acest motiv, este obligată să respecte dispozițiile Acordului privind aspectele legate de comerț ale drepturilor de proprietate intelectuală (denumit în continuare „TRIPS"). Reclamanta arată că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, dispozițiile acordurilor internaționale încheiate de Uniunea Europeană, precum TRIPS, sunt parte integrantă din structura juridică comunitară (Hotărârea Curții din 30 aprilie 1974, Haegeman, 181/73, Rec., p. 449). Reclamanta susține că, în orice caz, statele membre ale Uniunii Europene sunt de asemenea membre ale OMC și ținute de dispozițiile TRIPS. Prin urmare, principiile care figurează în acesta ar face parte din legislația națională a fiecărui stat membru.

44 În această privință, reclamanta susține că dificultatea invocată de BCE pe care ar avea-o Tribunalul de a aplica mai multe legi naționale pentru a verifica dacă aceasta din urmă a contrafăcut brevetul în litigiu nu este relevantă în prezenta cauză. Reclamanta consideră că necesitatea verificării și aplicării legilor naționale de către Tribunal nu afectează competența acestuia. Într-adevăr, reclamanta consideră că, potrivit jurisprudenței (Hotărârea Curții din 8 octombrie 1986, Leussink și alții/Comisia, 169/83 și 136/84, Rec., p. 2801, și Hotărârea Curții din 27 martie 1990, Grifoni/Comisia, C-308/87, Rec., p. I-1203), încălcarea obligațiilor stabilite în dreptul național angajează răspunderea instituțiilor comunitare pentru prejudiciile cauzate particularilor și că Tribunalul este competent să le soluționeze.

45 De altfel, reclamanta susține că, potrivit articolului 288 CE, legea aplicabilă acțiunilor în justiție privind prejudicii cauzate de instituțiile comunitare este cea care rezultă din principiile juridice comune statelor membre. Prin urmare, potrivit reclamantei, observațiile formulate de BCE cu privire la diferențele dintre drepturile naționale în ceea ce privește calcularea daunelor-interese în caz de contrafacere a unui brevet sunt deplasate.

46 Reclamanta susține că nu este obligată să epuizeze procedurile naționale înainte de introducerea prezentei acțiuni. Aceasta arată că jurisprudența invocată de BCE în susținerea acestei teze privește cauzele în care statele membre aplică sau transpun în mod incorect dreptul comunitar. Potrivit reclamantei, numai în aceste împrejurări se pune întrebarea dacă un reclamant trebuie să epuizeze căile de atac naționale împotriva statului membru însuși înainte de a iniția o acțiune în despăgubiri împotriva Comunității. Or, reclamanta arată că, în prezenta cauză, nu se susține că un stat membru ar fi săvârșit o faptă ilicită, BCE fiind singura responsabilă de contrafacerea în cauză.

47 De asemenea, reclamanta subliniază că propunerea făcută de BCE, potrivit căreia procedurile ar trebui declanșate simultan în fața instanțelor a numeroase state membre, ar putea determina complicații, cheltuieli inutile și întârzieri nejustificate

din cauza dificultăților care ar decurge din aplicarea Regulamentului nr. 44/2001 privind exercitarea competențelor judiciare concurente. Drept urmare, Comunitatea nu și-ar îndeplini obligațiile care decurg din articolul 41 din TRIPS, care impun ca procedurile destinate să asigure respectarea drepturilor de proprietate intelectuală să fie echitabile, fără complexități inutile sau întârzieri nejustificate.

48 Pe de altă parte, reclamanta arată că, dacă ar fi obligată să declanșeze proceduri simultane în fața instanțelor naționale, ar exista riscul ca acțiunea în despăgubiri în fața Tribunalului să fie prescrisă.

49 În sfârșit, reclamanta consideră că Tribunalul este competent să declare că BCE a contrafăcut brevetul în litigiu, întrucât efectul unei astfel de declarații ar fi identic celui unei constatări de către Tribunal a angajării răspunderii Comunității cu privire la plata de daune-interese. Or, posibilitatea de a realiza o astfel de constatare ar fi conferită Tribunalului de articolul 288 CE. De altfel, reclamanta consideră că jurisprudența a autorizat în mod expres Tribunalul să pronunțe hotărâri declarative privind cereri de daune-interese atunci când nu se pot calcula încă daunele-interese pentru trecut sau atunci când există daune-interese potențiale pentru viitor (Hotărârea Curții din 2 iunie 1976, Kampffmeyer/Consiliul și Comisia, 56/74-60/74, Rec., p. 711). În final, reclamanta consideră că, în caz de contrafacere a unui brevet, Comunitatea este ținută de TRIPS să furnizeze „hotărâri declarative și o compensație adecvată”.

Aprecierea Tribunalului

50 Este important să se arate de la bun început că Tribunalul nu poate exercita decât competențele care i-au fost atribuite de dreptul comunitar. Acest principiu rezultă

din articolul 7 CE, potrivit căruia instanțele comunitare trebuie să acționeze în limitele competențelor care le sunt conferite prin tratat. Articolul 220 CE prevede de asemenea că, în cadrul competențelor ce le revin, Curtea și Tribunalul asigură respectarea legii în interpretarea și aplicarea tratatului.

51 În lipsa unei astfel de atribuiri de competență, Tribunalul nu poate să se pronunțe cu privire la o acțiune fără să își extindă competența judecătorească asupra litigiilor în care Comunitatea este parte și care, potrivit articolului 240 CE, sunt de competența instanțelor naționale (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 21 mai 1987, Rau și alții, 133/85-136/85, Rec., p. 2289, punctul 10, Ordonanța Tribunalului din 3 octombrie 1997, Mutual Aid Administration Services/Comisia, T-186/96, Rec., p. II-1633, punctul 47, Ordonanța Tribunalului din 12 decembrie 2005, Natexis Banques Populaires/RoboBAT, T-360/05, nepublicată în Recueil, punctul 12, și ordonanța Tribunalului din 26 ianuarie 2007, Theofilopoulos/Comisia, T-91/06, nepublicată în Repertoriu, Rep., 2007, p. II-5*, punctul 16). Articolul 35 alineatul (2) din Statutul BCE prevede de asemenea că litigiile dintre BCE și orice altă persoană sunt soluționate de instanțele naționale competente, în afară de cazul în care Curtea a fost declarată competentă.

52 În speță, reclamanta solicită Tribunalului să constate că BCE a săvârșit contrafacerea diverselor sale brevete naționale.

53 După cum arată BCE, brevetul european nu este, în realitate, decât un ansamblu de brevete naționale identice, eliberate de fiecare stat desemnat de către solicitantul brevetului în cererea sa. Articolul 2 și articolul 64 alineatul (1) din CBE prevăd în această privință că brevetul european produce același efect juridic ca și un brevet național în fiecare stat desemnat de către solicitant și că acesta este supus aceluiași regim ca și un brevet național. Articolul 64 alineatul (3) din CBE prevede de asemenea că orice contrafacere a brevetului european se va judeca conform legislației naționale.

54 Prin urmare, acuzația reclamantei privind contrafacerea de către BCE a brevetului în litigiu în nouă din statele pentru care acesta din urmă a fost eliberat echivalează cu a reproșa BCE contrafacerea a nouă brevete naționale.

55 Legislația fiecăruia dintre cele nouă state în cauză interzice terților exploatarea invențiilor care fac obiectul unui brevet fără consimțământul titularului și permite acestuia din urmă să se opună, în fața instanțelor, unei astfel de utilizări. BCE nu contestă obligația sa de a respecta normele în materie de brevete ale statelor în cauză și admite faptul că reclamanta ar putea introduce o acțiune în contrafacere împotriva sa în fața instanțelor naționale.

56 Or, nicio dispoziție de drept comunitar nu conferă Tribunalului competența de a se pronunța în materie de contrafacere a brevetelor. Acțiunea în contrafacere a brevetelor nu figurează printre căile de atac atribuite în competența instanțelor comunitare de articolele 220 CE-241 CE.

57 În plus, legislația națională privind brevetele, spre deosebire de alte reglementări privind proprietatea intelectuală, precum legislația națională privind mărcile, nu a făcut obiectul niciunei armonizări comunitare. Fiind vorba despre un domeniu în care Comunitatea nu a legiferat încă și care, prin urmare, intră în competența statelor membre, protecția anumitor drepturi de proprietate intelectuală, precum brevetele și măsurile luate în acest scop de autoritățile judiciare, nu intră în sfera dreptului comunitar (Hotărârea Curții du 14 decembrie 2000, Dior și alții, C-300/98 și C-392/98, Rec., p. I-11307, punctul 48).

58 Totuși, reclamanta consideră că dispozițiile coroborate ale articolului 235 CE și ale articolului 288 al doilea paragraf CE permit Tribunalului să realizeze orice constatare necesară în scopul de a stabili dacă o instituție comunitară a săvârșit o ilegalitate

care poate angaja răspunderea Comunității, fără a exista limite cu privire la normele naționale a căror încălcare poate fi constatată și nici cu privire la aprecierile privind dreptul național care pot fi realizate în acest scop.

59 Reclamanta consideră astfel că, întrucât contrafacerea reprezintă o problemă care intră în sfera răspunderii extracontractuale, Tribunalul trebuie să poată în orice caz să stabilească dacă aceasta a avut efectiv loc. Astfel, Hotărârile citate anterior Leussink și alții/Comisia și Grifoni/Comisia ar fi stabilit că instanța comunitară este competentă să soluționeze acțiunile în răspundere privind repararea prejudiciilor cauzate de încălcarea de către instituțiile comunitare a unor obligații stabilite în dreptul național, precum respectarea brevetelor existente.

60 Or, teza reclamantei nu poate fi admisă.

61 În primul rând, reclamanta recunoaște că a formulat o acțiune în contrafacere care este diferită din punct de vedere conceptual de acțiunea în răspundere extracontractuală pe care a formulat-o. Tribunalul trebuie în mod necesar să considere acțiunea în contrafacere ca fiind o acțiune autonomă și întemeiată pe norme care stabilesc acțiunile care intră în competența instanțelor comunitare.

62 În al doilea rând, teza reclamantei ar avea drept consecință obligarea Tribunalului de a se pronunța cu privire la orice problemă supusă dreptului național, cu condiția de a face acest lucru în scopul de a aprecia dacă o instituție comunitară a săvârșit o ilegalitate în cadrul unei acțiuni în despăgubiri. Tribunalul ar trebui astfel să se pronunțe cu privire la probleme care nu intră în competența sa, atribuindu-și competențe care aparțin în exclusivitate instanțelor naționale. Or, nu îi revine Tribunalului să

considere pretinsa încălcare a unei legislații naționale ca fiind o problemă de drept ce presupune un control juridic nelimitat; un astfel de control revine doar autorităților naționale (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 6 iulie 2000, AICS/Parlamentul European, T-139/99, Rec., p. II-2849, punctul 40, confirmată prin Ordonanța Curții din 21 iunie 2001, AICS/Parlamentul European, C-330/00 P, Rec., p. I-4809).

63 Reclamanta nu se poate prevala de jurisprudența pe care o invocă în susținerea argumentelor sale.

64 În ceea ce privește cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Leussink și alții/Comisia, citată anterior, care se referă la o acțiune în despăgubiri formulată de un funcționar al Comisiei rănit într-un accident de circulație în Germania, în timp ce se afla în misiune și călătorea într-un autoturism al Comisiei condus de un șofer al acestei instituții, trebuie subliniat că, spre deosebire de cele susținute de reclamantă, hotărârea în cauză nu a stabilit nicidecum că instanța comunitară este competentă pentru a stabili dacă o instituție comunitară a încălcat o normă de drept național. Dimpotrivă, Curtea, care a condamnat Comisia, a exclus în mod expres ca, în speță, răspunderea acesteia să poată fi analizată în raport cu dreptul național (punctul 15 din hotărâre).

65 În ceea ce privește Hotărârea Grifoni/Comisia, care se referă la o acțiune în despăgubiri formulată de un antreprenor care a suferit un accident pe când inspecta acoperișul unei clădiri a Comisiei la Ispra (Italia) în vederea efectuării de lucrări de întreținere, este important să se arate că, spre deosebire de cele susținute de reclamantă, Curtea nu a apreciat ea însăși conformitatea conduitei reproșate Comisiei, și anume omisiunea de a institui măsurile de securitate impuse de legea statului în care se afla clădirea, cu normele naționale aplicabile. Într-adevăr, încălcarea de către Comisie a normelor naționale de prevenire a accidentelor fusese constatată în prealabil de organismul național competent să verifice respectarea normelor menționate, care stabilise că aceasta nu luase nicio măsură preventivă (Concluziile avocatului general Tesauro prezentate în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Grifoni/Comisia,

citată anterior, Rec., p. I-1203, punctul 26). În aceste împrejurări, Curtea a considerat că fusese dovedită conduita neglijentă a Comisiei, care nu a fost diligentă în privința măsurilor de securitate necesare pentru prevenirea accidentului și că aceasta reprezintă o ilegalitate care poate angaja răspunderea Comunității (punctele 13 și 14 din hotărâre), dat fiind că celelalte condiții necesare angajării răspunderii comunitare erau întrunite, și anume caracterul real al prejudiciului suferit și existența unei legături de cauzalitate între acest prejudiciu și conduita ilegală reproșată instituției în cauză. Or, această situație este opusă celei din prezenta cauză, întrucât instanțele naționale competente nu au constatat încălcarea de către BCE a diferitelor brevete naționale în cauză.

66 Tribunalul a urmat aceeași abordare în cele două cauze în care a fost pronunțată Hotărârea din 6 iulie 2000, AICS/Parlamentul European, citată anterior, și, respectiv, Hotărârea din 11 iunie 2002, AICS/Parlamentul European (T-365/00, Rec., p. II-2719), care privesc atribuirea de către Parlament a unui contract de achiziții publice de transport de persoane aflate în raporturi juridice cu această instituție în autovehicule neechipate cu dispozitive speciale, cu șofer, la Strasbourg. Unul dintre ofertanții a căror ofertă fusese respinsă a formulat o acțiune în anulare împotriva deciziei de atribuire a contractului de către Parlamentul European, pe care a considerat-o ilegală, și o acțiune în despăgubiri împotriva instituției respective. În cadrul acțiunii în anulare, reclamantul a susținut că acel contract, semnat în final între Parlamentul European și întreprinderea a cărei candidatură fusese reținută, încălca legislația franceză aplicabilă transportului în regim de taxi. Prin Hotărârea din 6 iulie 2000, AICS/Parlamentul European, citată anterior, Tribunalul a respins cererea de anulare și cererea în despăgubiri pe motiv că reclamantul nu demonstrase faptul că Parlamentul a săvârșit o eroare manifestă în interpretarea legislației franceze (punctul 43). În schimb, prin Hotărârea din 11 iunie 2002, AICS/Parlamentul European, citată anterior, Tribunalul a luat în considerare faptul că Tribunalul Corecțional din Strasbourg pronunțase între timp o hotărâre, la 7 aprilie 2000, în care acesta apreciase că legislația franceză se opunea interpretării făcute de Parlamentul European (punctele 65-71 din hotărâre). Prin urmare, Tribunalul a anulat decizia de atribuire a contractului de achiziții publice, dar a respins cererea de reparare a prejudiciului pe motiv că prejudiciul pretins nu a fost dovedit (punctul 79).

67 Cu titlu suplimentar, trebuie să se țină cont de faptul că articolul 138 din CBE prevede că un brevet european poate fi declarat nul, pe baza legislației unui stat contractant, cu efect asupra teritoriului acestui stat și de faptul că articolul 22 alineatul (4) din

Regulamentul nr. 44/2001 conferă instanțelor din statul pe teritoriul căruia a avut loc înregistrarea brevetului competența exclusivă în materie de validitate a brevetelor; Curtea a precizat că această exclusivitate se aplică indiferent de cadrul procedural în care este invocată problema validității, fie pe cale principală, fie pe cale de excepție (a se vedea prin analogie Hotărârea Curții din 13 iulie 2006, GAT, C-4/03, Rec., p. I-6509, punctul 25).

68 Problema validității brevetului este, în majoritatea cazurilor, decisivă în cadrul acțiunii în contrafacere, întrucât persoana acuzată de contrafacere poate invoca în mod incidental nulitatea brevetului în scopul de a-l lipsi pe titularul brevetului, cu efect retroactiv, de dreptul pe care îl invocă și, prin urmare, de a obține respingerea acțiunii în contrafacere intentate împotriva sa. De altfel, aceasta este situația în speță, dat fiind că BCE a formulat deja acțiuni în anulare în fața instanțelor tuturor statelor în cauză împotriva brevetul în litigiu.

69 Această împrejurare implică faptul că brevetele a căror contrafacere constituie actul reproșat BCE ar putea fi nule și, așadar, inexistente. În speță, acest risc nu este ipotetic întrucât, prin Hotărârea din 26 martie 2007, High Court of Justice a apreciat că brevetul în litigiu nu era valid pe teritoriul său.

70 În sfârșit, Tribunalul nu poate contesta legitimitatea unui titlu național de proprietate industrială fără a aduce atingere principiului cooperării loiale care trebuie să guverneze relațiile dintre statele membre și instituțiile comunitare și care, în temeiul unei jurisprudențe constante, nu numai că obligă statele membre să ia toate măsurile adecvate pentru a garanta sfera și eficacitatea dreptului comunitar, ci impune de asemenea instituțiilor comunitare obligații reciproce de cooperare loială cu statele membre (Ordonanța Curții din 13 iulie 1990, Zwartveld și alții, C-2/88, Rec., p. I-3365, punctul 17, și Hotărârea Curții din 16 octombrie 2003, Irlanda/Comisia, C-339/00, Rec., p. I-11757, punctele 71 și 72).

71 Având în vedere cele ce precedă, se impune constatarea faptului că instanțele naționale sunt competente să constate existența contrafacerii unui brevet național, și nu Tribunalul. Prin urmare, acțiunea în contrafacere trebuie respinsă ca inadmisibilă pe motiv de necompetență a Tribunalului.

72 Această concluzie nu poate fi infirmată de argumentul reclamantei potrivit căruia aceasta nu poate fi obligată să epuizeze procedurile naționale înainte de a introduce o acțiune în despăgubiri în fața Tribunalului, întrucât, în speță, nu se susține că și un stat membru ar fi responsabil de contrafacere. Reclamanta susține de asemenea că faptul de a declanșa proceduri în mod simultan în fața instanțelor a numeroase state membre ar putea provoca complicații și întârzieri nejustificate.

73 În primul rând, obligația reclamantei de a declanșa proceduri naționale simultane în scopul de a-și valorifica drepturile subiective nu reiese din responsabilitatea împărțită a autorităților statelor membre în pretinsa contrafacere, ci numai din faptul că Tribunalul nu este competent să stabilească dacă BCE a contrafăcut un brevet național.

74 În al doilea rând, complicațiile și întârzierile pe care le-ar putea suferi reclamanta din cauza necesității de a declanșa proceduri paralele în scopul de a-și valorifica drepturile sunt numai consecința lipsei unui brevet la scară comunitară, iar această situație este comună tuturor titularilor unei invenții protejate prin diferite brevete naționale în Comunitate.

75 În sfârșit, în ceea ce privește argumentul reclamantei potrivit căruia acțiunea în despăgubiri în fața Tribunalului împotriva BCE se poate prescrie în așteptarea deciziilor instanțelor naționale competente, este important să se arate că termenul de prescripție a acțiunii în răspundere extracontractuală a Comunității nu poate începe să curgă înainte de întrunirea tuturor condițiilor cărora le este subordonată obligația

de reparare a prejudiciului (Hotărârea Curții din 27 ianuarie 1982, Birra Wührer și alții/Consiliul și Comisia, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80 și 5/81, Rec., p. 85, punctul 10, și Ordonanța Curții din 18 iulie 2002, Autosalone Ispra dei Fratelli Rossi/Comisia, C-136/01 P, Rec., p. I-6565, punctul 30). În speță, termenul de prescripție a acțiunii în răspundere a reclamantei împotriva Comunității nu poate începe să curgă decât la momentul la care aceasta va fi obținut o constatare de către instanțele naționale competente a existenței contrafacerii pe care o impută BCE.

Cu privire la acțiunea în despăgubiri

76 Tribunalul consideră că, în conformitate cu susținerile reclamantei, este competent să se pronunțe cu privire la acțiunea în despăgubiri în temeiul dispozițiilor coroborate ale articolului 235 CE și ale articolului 288 al doilea paragraf CE care conferă instanțelor comunitare competența de a soluționa litigiile privind repararea de către Comunitate a prejudiciilor cauzate în materie de răspundere extracontractuală de instituțiile comunitare. Potrivit articolului 288 al treilea paragraf CE, Comunitatea trebuie să repare prejudiciile cauzate de BCE.

77 BCE a invocat de asemenea excepția de inadmisibilitate a cererii de reparare a prejudiciului. Tribunalul consideră totuși că această cerere trebuie respinsă ca fiind în mod vădit nefondată.

78 În această privință, BCE arată că, potrivit unei jurisprudențe consacrate, dreptul la repararea prejudiciului este recunoscut atunci când sunt întrunite trei condiții, și anume: încălcarea de către instituția în cauză a unei norme juridice care conferă drepturi particularilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între încălcarea săvârșită și prejudiciul cauzat. BCE adaugă că, dacă una

dintre aceste condiții nu este îndeplinită, Tribunalul trebuie să respingă acțiunea în întregime, fără a analiza dacă celelalte condiții sunt îndeplinite.

79 Potrivit articolului 111 din Regulamentul de procedură, atunci când o acțiune este în mod vădit inadmisibilă sau în mod vădit nefondată, Tribunalul poate, fără continuarea procedurii, să se pronunțe prin ordonanță motivată. În speță, Tribunalul consideră că este suficient de lămurit de actele de la dosar și decide, în aplicarea acestui articol, să nu continue procedura.

80 Trebuie amintit că angajarea răspunderii extracontractuale a Comunității în sensul articolului 288 al doilea paragraf CE pentru conduita ilicită a organelor sale este subordonată întrunirii unui ansamblu de condiții, și anume ilegalitatea conduitei reproșate instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul pretins și prejudiciul invocat (Hotărârea Curții din 29 septembrie 1982, Oleifici Mediterranei/CEE, 26/81, Rec., p. 3057, punctul 16, Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1996, International Procurement Services/Comisia, T-175/94, Rec., p. II-729, punctul 44, și Hotărârea Tribunalului din 16 octombrie 1996, Efisol/Comisia, T-336/94, Rec., p. II-1343, punctul 30).

81 În prezenta cauză, nu a fost dovedită prima dintre condițiile impuse, și anume ilegalitatea conduitei reproșate BCE, care constă în contrafacerea brevetului litigios. Într-adevăr, astfel cum a fost apreciat, existența contrafacerii trebuie constatată de autoritățile naționale competente. Reclamanta nu a prezentat nicio dovadă în acest sens, ci, dimpotrivă, a solicitat Tribunalului să facă el însuși această constatare. Or, numai pe baza unei decizii a unei autorități naționale competente prin care se constată existența contrafacerii de către BCE Tribunalul ar putea aprecia dacă respectiva contrafacere este susceptibilă să angajeze răspunderea Comunității.

82 În aceste condiții, se impune constatarea faptului că acțiunea în despăgubiri este în mod vădit nefondată și, în temeiul articolului 111 din Regulamentul de procedură, trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

83 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune obligarea acesteia la plata cheltuielilor de judecată, conform concluziilor BCE.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera întâi)

ordonă:

1) Respinge acțiunea în contrafacere a brevetelor ca inadmisibilă.

2) Respinge acțiunea în despăgubiri.

3) **Document Security Systems, Inc. suportă propriile cheltuieli de judecată, precum și cheltuielile de judecată efectuate de Banca Centrală Europeană.**

Pronunțată la Luxemburg, la 5 septembrie 2007.

Grefier — Președinte

E. Coulon — J. D. Cooke